

SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE **SPLAV!** AVANTGARDNÍ VĚSTNÍK

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník
Redakce: Lucie Frantíková, Jakub Freywald, Markéta Hájková, Antonín Handl, Silvie Mitlenerová, Jan Prokopius, Vít Prokopius, Tereza Šmejkalová, Kateřina Špičáková, Tomáš Tkáč, Eva Ullrichová, Jan Vaněk jr.

Vychází v Sobotce během 57. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 30. 6. do 7. 7. 2013. Cena 15 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, U Studánky 5, 170 00 Praha 7, IČ 26674122.

MK ČR E 15812

splav.redakce@gmail.com

SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE AVANTGARDNÍ VĚSTNÍK
ČÍSLO 1/ 30. 6. 2013/ ROČNÍK 15

Program

10.00 sál spořitelny
Slavnostní zahájení festivalu
 vstup zdarma

13.00 Šolcův statek
Vernisáž výstavy Olbrama Zoubka
 hudební doprovod: smyčcový kvartet 4Seasons
 vstup zdarma

14.00 zahrada Šrámkova domu
Poetické odpoledne
 tři představení regionálních dětských souborů
 vstup zdarma

15.30 sál spořitelny
Spisovatelé na odpis
 přednáší Mgr. Marek Vajchr
 vstup zdarma

17.00 kostel sv. Máří Magdaleny
Koncert duchovní hudby
 vystoupí Jan Mráček a Lukáš Klánský
 vstupné 100,-

19.30 zahrada Šrámkova domu
Improliga
 vstupné 50,-

22.00 zahrada Šrámkova domu
Jsem z toho Woody Allen
 scénické čtení souboru LiStOVÁní
 vstupné 50,-

Festivalový jídelníček

Pizzerie v Maštali x 11.00–13.00 x 17.30–19.00 x 80,-

Oběd:

Gulášová polévka

1. Uzená krkovice, bramborový knedlík, zelí
2. Rízoto se zeleninou a kuřecím masem

Večeře:

Hovězí vývar s játrovou rýží

1. Smažený vepřový řízek, vařený brambor, kyselá okurka
2. Kuřecí směs, rýže

Ze života loutek

V novinách psali, že ten pohledný mládenec z Růžovky je háivě pozitivní. Jenže kromě dobývání chleba vezdejšího v komerční televizi harcuje po republice s projektem LiStOVání, čte lidem knížky a do Sobotky přijíždí s Woodym Allenem. Teda zase: ne s ním, s jeho povídkami. Kluk jeden ušatá, to by mohlo stát za vidění!

Do kostela chodím. Dnes tam půjdu dvakrát – na mši a večer na koncert duchovní hudby. Pomodlím se i za toho pozitivního chlapce.

Jak je důležité mít lektora aneb Chceme, abyste měli co ke čtení

Úvodník x Jan Vaněk jr.

Vážené paní učitelky, bratři barcampeři i milí ostatní! Jak už možná víte nebo se dozvíte z následujících stránek, ŠS je letos organizována na vůdc... pardon, to jsem se včera nakazil špatnými Přiznáními; na *lektorském* principu. Neunikl tomu ani její/náš/váš oblíbený (nehodící se škrtněte) sobotecký pravidelný věstník, který vznikl před čtrnácti lety jako undergroundový hlas mladých buřičů, ale rychle se proměnil bezmála ve festivalovou instituci, ať se v redakci střídaly generace, jak chtěly. *Mladí revolucionáři, starší hofráti* (ve zdejších případech „členové realizačního týmu“).

Když jsem byl v Sobotce poprvé před osmi lety, jakožto porotce její literární soutěže (kde je jí dnes konec!), měl sborník vítězných příspěvků, nebo snad celá soutěž, motto „Chci být také kýmsi čten“. Ta věta mi utkvěla v paměti – až před pár týdny jsem docela náhodou zjistil, že to *nebyl* citát z Frání (i když mi připadalo, že tou zjištěnou žebronivostí klidně mohl), ale jiného velkého Františka. Já to vidím naopak: primární je text, ne autorovo přání. Chci mít *co* a třeba i koho číst; autor by spíš měl chtít *něco* napsat, něco s velkým N, než se hned shánět po čtenosti. A ovšem chci, aby to po něm někdo přečetl, než to pustí do světa.

Přijížděl jsem tehdy vybaven kromě haldy rukopisů, většinou strašných, a svých podrobných poznámek, jež jsem v prvotním nadšení dokonce vytiskl a dorazivším autorům rozdával, také delším a ne zcela souvislým, ale prý nakonec *strhujícím* projevem na téma důležitosti dobrého psaní. Zahájil jsem ho svými oblíbenými citáty, kde větší duchové, než jsem já, vyjádřili mé přesvědčení lépe, než by se to kdy mohlo povést mně. Jeden takový najdete dále v čísle; je stejně použitelný jako tehdy.

Letos jsem se totiž vrátil vlastně se stejným cílem, i když o pár místností vedle. Původní záměr byl přitažlivý v té křišťálové jednoduchosti: sebere se deset natěšených, energií překypujících frekventantů, kteří budou chrlit texty; já je přečtu, vysvětlím autorům, co mi na nich vadí, a pokusíme se něco udělat, aby mi vadily méně; pak se jich ujme technická redakce. Ale znáte to Moltkeho přiznání: *Žádný bitevní plán nepřežije první kontakt s nepřítelem*.

Býval bych dal přednost tomu, zůstat v pozadí a nic nepsat, pokud možná ani úvodník, ještě ke všemu hned ten první (přiznání lektora: kdyby mě psaní bavilo, kdyby mi *šlo* od ruky, už bych psal dávno a jinam, možná i do *Splav!u* někdy v minulosti); stačilo by mi směřovat koncepci, mám v zásobě ještě další eminentně citovatíhodná slova moudrých k tématu naší dílny, na která se dnes nedostalo, a (další přiznání lektora) rozhodně hodlám zneužít moci, která mi byla svěřena, abych do časopisu propašoval svůj oblíbený obor, kritiku překladu. Ale situace si žádá oběti; už zítra se můžete těšit na reportáž z akce, kterou bych nerad propásl, a nikoho z redakce nezajímala. Uvidíme, podaří-li se mi příkladem vést lépe než výkladem (přiznání lektora č. 3: už od malička, kdykoli jsem měl někomu něco vysvětlovat, hanebně jsem pohořel. Proč jsem vlastně na tu nabídku kývl? Ach ano, zvonkajška to vyzeralo inakšie).

Na *Splav!u* se mi vždycky nejvíc líbila jeho dialogičnost. Víte, ano, prosíme ostatní účastníky o ohlasy, polemiky, alternativní pohledy, vlastní dojmy: e-mail je uveden v tiráži, můžete nám také doručit své rukopisy a my už je přepíšeme, případně vám i půjčíme počítač. A pokud někdo zjistí až teď, že by se naší dílny rád zúčastnil, třeba jen na částečný úvazek, ať se rozhodně ozve – nebude první takový. Práce je pořád dost pro všechny.

Co ještě dodat? V souladu s novou koncepcí se budeme hodně věnovat dílnám a lektorům (zvláště koncem týdne, až z nich začnou přicházet výstupy). Pokusíme se nezahanbit ty nejlepší tradice starých *Splav!ů*, které nám pamětníci předali shrnutím „drsně a drze, ale fundovaně“. A opravdu neradi bychom byli tím špatným způsobem XSMÍCHU. x

Redakce

Lucie Frantíková

Aktivistka za nesnesitelnou lehkomyšlnost bytí. Fialové tóny jí přijdou nejkrásnější, ale slyší je jen vzácně. Za obzvlášť hor-
kých letních nocí sedí na okně a vyhlíží TARDIS, typ 40. Je
fanynkou humoru tak černého, že jej většina lidí ani nevidí.
Na Sobotce má nejraději hřbitov. ✕

✕

Jakub Freywald

Sazeč. Zatímco ostatní uléhají ke spánku, on začíná pracovat. Sám proplouvá nocí jen za decentního hučení počítače a hudby ve sluchátkách. Se svítáním konečně usíná, unaven, ale přesvědčen, že dnes bylo zase jednou spravedlnosti učiněno zadost. To je on. Hrdina. Mstitel. Filuta. ✕

Markéta Hájková

Někdo kdysi řekl, že má veselou bradu. Je nejlepším tvorem na celém širém světě, ale nahlas to tvrdí jen hrstka lidí včetně jí samotné. V poslední době si velmi oblíbila slovo hniložijný. Pokud byste ji chtěli zabít, přimíchejte jí do jídla syrovou mrkev či jablko. ✕

✕

Antonín Handl

27. Ilustruje. Občas. *Splav!* Počtvrté. Rád. Černobíle. Kontrastně. Nadějně. Beznadějně. Překládá. Anglicky. Česky. Cokoli. Průměrně. Studuje. Pořád. Nevalně. Zvesela. Politiku. Nechápe. Chce. Nebude. Kouří. Pije. Mlčí. Mračí. Vrchí. Přijíždí. Zase. Bude. Možná. Chce. Klidně. Nesnáší. Často. Radost. Přije. Všem. Téměř. ✕

Silvie Mitlenerová

Narodila se a žije. Studuje (stále), pracuje (trošku), učí (nerada). Na sobě samé se jí nejvíc líbí levé zápěstí, druhým lidem ráda pokládá ruku na bedra. Cítí se být ženou, ale umí se dětsky nadchnout. Nesnáší mytí nádobí. Maturovala z matematiky. Sbírá české překlady Harukiho Murakamiho. Dovede maďarsky napočítat do čtyř s pomocí sprosté básničky. Chová oblovku žravou. XMÍCHU jí přijde kdec. ✕

✕

Jan Prokopius

42 bývá mimo jiné číslo jeho bot. Jako malý rád stavěl z Lega symetrické modely, nyní má raději nevyváženou kompozici. Bez svého miláčka z hořčíkových slitin, s jehož pomocí ostatním s velkou oblibou kradе duše, se nehne ani na krok. Někdy chodí ve volném čase pro rady na web Dušana Janovského. Studuje počítačovou lingvistiku ve Štatlu. Nemá rád make-up. Ani na ženách. ✕

Vít Prokopius

Před rokem se přestal flákat a stal se kancelářskou krysou na ZO FF UK. Pár měsíců předtím se rozhodl léčit depresi z blížící se třicátky tím, že se začal učit hrát na bicí (což ho poslední dobou stojí všechny peníze). Depresi z toho, že jeho nejvyšším dokončeným vzděláním je maturita, momentálně řeší poctivým sledováním online kurzu o historii rocku. A být je takto rozkročen mezi bigbitem a posouváním papírů, neumí si představit, že by si nechal modifikovat penis, ať už se tomu říká magic cross, cocksplint nebo špekáček. ✕

✕

Tereza Šmejkalová

Inženýrský geolog. Tak by se dala shrnout hostující editorka a korektorka. Ještě není zcela zřejmé, zda je letos v redakci bílým, nebo černým koněm. Ale nepředbíhejme. Když se ve čtvrtěk večer připravovala na převzetí své funkce, ještě netušila, že zasáhne osud v podobě infikovaného komára a doslova přes noc obrátí její život naruby. Chodí v hnědé sukni a na požádání vám ukáže své erythema migrans. ✕

Káťa Špičáková

Grafoman(ka). Tak se nejčastěji definuje naděje brněnské žurnalistiky, religionista/ka a příležitostný/á aktivista/ka. Na festivalu je poprvé, skoro nikoho tu nezná a nemá s tím problém. Má doma opravdovou šavli. Funguje na pohon *čokoláda-kafe-horká voda*. Píše genderově stereotypním růžovým perem Parker. Směje se jenom Hitlerovi a v kašně se koupat nebude. ✕

✕

Tomáš Tkáč

Hudební vědec se slabostí pro Janáčka a berlínské industriální techno. Nosí zásadně černou, a proto se důsledně vyhýbá pláží. U státnic ho potopila Ockeghemova mše psaná bílou menzurální notací. Před půl rokem objevil Ableton a od té doby neví, jestli je ten kopák moc, nebo málo. Tento text obsahuje spoustu skrytých popkulturních narážek. ✕

Eva Ullrichová

Byla prohlášena za korektorku, na Sobotce je podruhé, je ještě malá (20). Studuje francouzštinu a logiku. Co má nejraději: ztratit se, zmoknout, vylézt na strom, v něčem se štourat. Speciální schopnosti: nejí, nespí, nepije pivo. Umí být neviditelná. Umí být škrt. V mládí (17) se chtěla živit designováním varných konvic. Každý den je na Šolcárně. ✕

✕

Jan Vaněk jr.

Jako lektor dílny měl medailon dlouho předem na sramkovasobotka.cz (pokud někdo nemá přístup na internet, ať se ozve redakci). Také publikoval několik svých medailonů ve starších číslech měsíčníku pro světovou literaturu *Plav* (žádejte u přítomných členů redakce). ✕

Poeticky potetovaný BarCamp

Recenze x Káťa Špičáková

Sobotecká celebrita Josef Šlerka se usmívá na zívající posluchačstvo řídce zaplněného sálu městského divadla, „známého též jako kino“. V ruce drží černou hůl, rozverně jí buší do pódia a pravidelným zvukem zklidňuje publikum. Začíná BarCamp, první bod letošního festivalového programu.

BarCamp je otevřená konference, jejíž obsah si vytváří sami účastníci – platí, že každý z posluchačů by měl být schopný na konferenci s krátkým příspěvkem sám vystoupit. Připravenost publika zaskočit na pódium naštěstí nikdo nekontroloval. Akreditovaným účastníkům už deset dní předem přišel email s výzvou, aby pro přednášející sami zajistili občerstvení – a buchet se sešlo nakonec dost.

Přednášející Šlerka (který se od „moderátora Šlerky“ liší drobným úkrokem vlevo a trochu jinou mimikou) zahajuje BarCamp přednáškou na téma digital humanities. Nový vědní obor umožňuje humanitním vědcům zpracovat do hloubky velké množství dat. A protože „grafy vás líp přesvědčí, jak věděl už Jirka Paroubek“, ukázal publiku několik prací. Osy a barevné linie pak publikum vskutku přesvědčily o banálních pravdách typu „záběry ve filmu jsou čím dál kratší, zvláště po startu MTV, jen v Rusku to na chvíli zpomalil Tarkovskij“. Šlerka přidal pár postřehů z vlastní práce, například že batmanovský film *The Dark Knight* je „opravdu temný, až na výbuchy“ nebo že „Čapek používá slovo ‚muž‘ hlavně na začátku a na konci textu“.

#josefslerka

Punkovou atmosférou BarCampu nabitý Jiří Materna překvapil sobotecké publikum informací, že jediné slovo, které se skutečně skloňuje podle vzoru „pán“, je „pán“. Ve svém výstupu si tak trochu postěžoval na složitost nejen českého jazyka, jehož zákruty a živost komplikují vývojářům sestrojování počítače, který by reagoval na mluvené slovo a dokázal na ně odpovídat. Podle Materny by to mohlo být tím, že počítače si nedokáží uvědomit sebe sama, a proto nikdy nemohou plně přemýšlet.

Materna publikum překvapil, další přednášející ho přímo šokovala. Máša Dudziaková z pražského salónu Hell (který někteří zákazníci vyslovují i „híl“) se zamyslela nad tím, jak lze zákroky, které provádějí, pojmenovat česky. Může se piercer živit pícháním a třikrát denně udělat moniku? A provádí se v Hellu nejčastěji „cocksplít“, „cecítka“, nebo „korálkování“? (Cecítka.)

Zatímco v prvním pásmu se přednášející předháněli v barevnosti a líbivosti prezentací, ve druhé čtvrtině BarCampu už šlo jenom o délku zvukových nahrávek a videí. Jan Křeček z brněnského Gymnázia Slovanské náměstí promítal záznamy svých výukových projektů, které se dobrodružnou hrou snažily literaturu přiblížit středoškolákům. Nejvýraznější částí jeho vystoupení však byla diskuse o hravém, *jiném* přístupu k literatuře – který je ale pro učitele i žáky časově tak náročný, že s vidinou státních maturit a nespokojených ředitelů škol či inspektorů láká jen opravdové nadšence.

Podobně málo výživné bylo vystoupení Janka Wagnera o recitované poezii doprovázené videem. I v tomto případě však spíše nezajímavá přednáška skončila inspirující debatou o různých přístupech k interpretaci poezie a hledala způsoby, jak do výuky ve školách zapojit výrobu youtubových videí s otrocky doslovnými obrázky z Googlu.

První polovinu BarCampu zakončila přednáška Václava Víšky, podle anotace o vlivech působících na češtinu, v reálu věnovaná hlavně kritice příručky genderové korektního jazyka. Víška sice ukázal různé způsoby, jak se lze z genderové šlamastyky dostat, ale fádní vystoupení v diskusích jinak aktivního řečníka pohřbil záznam jeho rozhlasového pořadu Hezky česky. x

x

BarCamp, pohled druhý

Recenze x Lucie Frantíková

„Jak uvést přednášku nazvanou Kontroverzní humor?“ ptala jsem se sama sebe, když začínala. Přece zmínkou o Hitlerovi, s čímž se přednášející Michal Zlatkovský nijak nerozpákoval. Vyšlo najevo, že je autorem populárních Přiznání Hitlera, na která má po projektu Žít Krno zřejmě dostatek nápadů i zkušeností. Godwine, ty a tvoje zákony!

Po Michalu „Hitlerovi“ Zlatkovském mluvil Jindřich Šídlo o mrzačení češtiny v médiích. Má základní jazyk české žurnalistiky šanci na obnovu? Zmizí nám z očí unylé fráze? Přestanou novináři používat vyčpělá klišé? Nahradí je novými? Je „morrrrdparta“ nejhorší slovo vyskytující se v novinách? A co na to Jan Tleskač?

Jindřich Šídlo

Čtvrtý blok prezentací ustoupil od humoru a podívali jsme se na naturální fonetické realitě řeči na kost. Pavel Machač nám na slově „znamená“ předvedl, jak se liší fonetická realita od laických očekávání. Jestli si z celého BarCampu něco odnesu, pak to bude určitě důkaz, že nazalita může být otázkou života a smrti.

Filip Smolík pokračoval přednáškou o měření jazyka a vytváření testů jazykového vývoje. Někdy tou dobou mi schopnost koncentrace vypověděla službu, což bohužel negativně ovlivnilo množství informací, které jsem si z této dvacetiminutovky odnesla.

BarCamp uzavírala Kateřina Veselovská příspěvkem Jazyk emocí – emoce v jazyce. Původně jsem očekávala rozbor zdoluhavých výlevů na blogiscích a Facebooku, ale přednáška se věnovala spíše uživatelským recenzím na Mall.cz. Neočekávala jsem, že svět bílého zboží je tak nabitý emocemi.

Mým původním cílem bylo obohatit vás svými niternými dojmy, ale vzhledem k celkové délce konference mi jich zas tolik nezbylo. Někde v první půlce zaznělo, že my mladí jsme klipová generace. V souladu s tímto tvrzením jsem se rozhodla být VJkou mixující útržky postřehů.

P. S. Ráda vytvářím psychedelické obrazy. x

Odejít tak z *Odcházení*...

Recenze ✕ Káťa Špičáková

Zakončit první festivalový den ochotnickým divadlem vypadalo jako dobrý nápad jen do chvíle, kdy se herci Divadelního souboru Domu kultury Krupka do hry pořádně položili. Amatérská divadla mnohdy najdou ve hře nová zákoutí či skrytý humor. To se ale Krupským nepodařilo.

V prkenném přehrávání se střídali představitelé tří hlavních rolí – bývalého kancléře Viléma Riegra, jeho partnerky Ireny a Riegrova politického soka Vlastíka Kleina. Josef Barták v roli Riegra působil po celé představení otažitě a neupřímně, až na několik výjimek v druhé polovině hry, kdy uspokojivě zahrál rozčarování z hádky s Irenou i požadavků svého okolí a scénu, v níž Rieger sedí na kufrech a připravuje se na odchod z milované vily. Vášně ale neprojevil v klíčových momentech, jako bylo svádění studentky Bey nebo střet s Kleinem, byť se v druhé polovině jeho výkon zvedl.

Josef Barták a Jiří Schamberger

Jeho partnerku, afektovanou semetricku, zahrála Erika Antošová polovičatě. Ani ta facka, kterou Riegrovi ubalila, nebyla opravdová. Ze své nepřesvědčivé polohy vyšla jen jednou, když Riegrovi vyčítala, že ho vždy tolerovala „včetně jeho matky“. A k tomu vypadala jako vytažená ze dna vesnického second handu. Seladona Kleina s růžovou kravatou odstínu salámu junior ztvárňoval František Rýsl jako jasně zápornou postavu, mohl si ale najít ve vyčuraném a všehoschopném Kleinovi lepší a zajímavější polohu než tučného, samolibého a fyzicky odporného grázla.

Mizerně hráli téměř všichni: bývalý tajemník bývalého tajemníka Viktor se po celé představení mezi svými řídkými replikami pitvořil přesně tím způsobem, před kterým Havel ze záznamu varoval. Toporné odříkávání frází korunoval módními přešlapy jako pruhovaná mikina nebo špatně uvázaná žlutá kravata. Riegrova dcera Vlasta, která přišla otce vydírat, neprojevila žádnou emoci kromě lehkého zájmu. Studentka Bea oscillovala mezi rozvernou dívkou a svůdnicí, to vše ale tak amatérsky, že přitažlivěji než ona vypadalo i to nakousnuté červené jablko. Sympaticky, konzistentně a uvěřitelně se projevil jen Svatopluk Vašut v roli Riegrova pomocníka v domácnosti Osvalda. Vzhledem i výrazem ztvárňoval dobrého ducha Riegrovy vily, na kterého ale nakonec všichni zapomenou a ve vile ho nechají.

Jediné ochotnické divadlo s licenci na Havlovo *Odcházení* bohužel nepředvedlo nic jiného než usmolené odříkávání textu. Zahrát civilního, lehce absurdního, a především lidského Havla soubor zkrátka nedokázal. ✕

Tom Stoppard o psaní

Citáty slavných ✕ Jan Vaněk jr.

Henry: Ježíši, Annie, začínáš mě děsit. [...] Dokážu se vypořádat s idioty, a dokážu se vypořádat s rozumnou argumentací, ale nevím, jak se vypořádat s tebou. Kde mám kriketovou pálku?

Annie: Kriketovou pálku?

Henry: Ano. Je to nový přístup. [...] Tak se podívej, ty huso pitomá –

Annie: Jak si dovoluješ –

Henry: Sklapni a poslouchej. Ta věc tadyhle, co vypadá jako obyčejný klacek, je ve skutečnosti několik kousků přesného druhu dřeva dovedně sestavených jistým způsobem, takže to celé pěruje jako taneční parket. Odpalují se s ní kriketové míčky. Když to provedeš správně, kriketový míček uletí dvě stě yardů za čtyři vteřiny, a tys do něj přitom jen ťuknul, jako když ťukneš do špuntů na láhvi stoutu, a vydá to zvuk, jako když pstruh schlamstne mouchu... (*Mlaskne jazykem, aby ten zvuk předvedl.*) My se snažíme o to, psát kriketové pálky, aby když si nadhodíme myšlenku a ťukneme do ní, aby ta myšlenka mohla... *letět*... (*Znovu mlaskne jazykem a zvedne scénář.*) No a tady máme kus dřeva zhruba stejného tvaru, který se pokouší být kriketovou pálkou, a když jím uhodíš do míčku, míček uletí asi deset stop a ty pálku upustíš a začneš poskakovat sem tam a volat „Jau, jau!“ s rukama strčenýma do podpaží. (*Ukáže na kriketovou pálku.*) Tahle není lepší, protože někdo tvrdí, že je lepší, nebo protože kriketová federace se spikla, aby na hřiště nesměly kyje. Je lepší, protože je lepší. Ty mi nevěříš, tak navrhuju, aby sis s tímhle zkusila odpálit, a uvidíš, jak ti to půjde. [*Ocituje z předmětného textu, pozn. J.Vjr.*] Au, jau!

Upustí scénář, poskakuje sem tam s rukama v podpaždí a volá „Jau, jau!“ Annie ho bez výrazu sleduje, dokud nepřestane.

Annie: Já tě nenávídím.

[...]

Annie: Ach, Henry... Nemůžeš mi pomoci?

Henry: Cos ode mě čekala?

Annie: No... že to zkrátíš a upravíš.

Henry: Zkrát to a uprav, Henry Diore. Podívej – ten člověk neumí psát. Musel bych to napsat za něj.

Annie: No tak to napiš za něj.

Henry: Nemůžu.

Annie: Proč?

Henry: Protože je to *sračka*. [...] Brodie se chová k jazyku jako hulvát. Nemůžu pomoci někomu, kdo si myslí – nebo myslí, že si myslí –, že redigovat noviny je cenzura, [...] nebo že nepříjemné konstatování je provokace, zatímco nenechat člověka domluvit je projev svobody slova. Slova si nezaslouží takové idiotství. Jsou nevinná, neutrální, přesná, zastupují to, popisují ono, znamenají támhleto, takže když o ně pečuješ, můžeš stavět mosty přes nedorozumění a chaos. Ale když se jim otlučou rohy, už nejsou k ničemu, a Brodie jim otlučká rohy, aniž by si uvědomoval, že to dělá. Takže všechno, co postaví, je sflíkové. Je to šunt. Zbořilo by ho inteligentní dítě. Nemyslím si, že by spisovatelé byli svatí, ale slova jsou. Zaslouží si úctu. Když sestavíš správná slova ve správném pořadí, můžeš trochu popostrčit svět nebo napsat báseň, kterou za tebe budou říkat děti, až budeš mrtvá.

Tom Stoppard: *The Real Thing* (1982), 2. dějství, 1. výstup. Český překlad Jitky Sloupové To pravé (in *Tom Stoppard: Hry, Divadelní ústav 2002*) je slabý a musel jsem jej značně opravit. Čtenářům jej přesto vřele doporučuji, i když inscenace na Vinohradech s Martinem Stropnickým musela být bizarní. Originál pro ty, kdo jsou mocni si jej vychutnat, je dobře dostupný např. na webovém serveru Libgen (URL raději jen ústně). Přímo novinářinou z hlediska souvisejících morálních otázek se Stoppard zabývá ve vynikající, u nás zcela ignorované hře *Night and Day* (*Noc a den*, 1978). ✕

Programu stejně, dílen víc

Rozhovor ✕ Silvie Mitlenarová

V loňském *Splav!u* se objevil netradiční formát – narušovaný rozhovor. Na stejném místě o rok později se při pokusu o vážné interview s jedním z hlavních organizátorů, Lukášem Novosadem, opět vyskytl narušitel. Níže tedy nabízíme rozhovor s Lukášem obohacený o odpovědi Jana Smolky a stylistické zvraty v jazyce autorky i obou zpovídáných.

Prej to je letos jiný, někdo říkal. Proč?

Protože jsme to chtěli udělat jinačí. Aktivnější. Víc dílen, heslo je „dílny, dílny, dílny“. Máme dva druhy dílen – standardní týdenní, tedy interpretační, dále kritickou a překladatelskou, už vloni se osvědčila dílna tvůrčího psaní. Nově se stala dílna i ze *Splav!u*.

Mezi novinky patří kratší dvoudenní nebo třídní odpolední dílny zaměřené více na učitele a na praktické věci. Zmínil bych dílnu ortoepickou, nakladatelskou, slangy, průvodce po internetových literárních vyhledávacích. Tyhle dílny se orientují hodně prakticky na to, co si učitel může vyzkoušet a pak aplikovat při výuce. Celá nabídka dílen se samozřejmě nijak ostře nedělí na studentské a učitelské, ty kratší ale hodně pamatují na učitelskou základnu. Programu je stejně a dílen víc. Snad se to povedlo obohatit efektivně.

Ještě se nezačalo, ale – máte už nějaké ohlasy, třeba od lidí, kteří tu vloni byli a letos kvůli změně formátu nepřijeli?

Lidi, kteří nepřijeli, dali svůj názor najevo tím, že nepřijeli. Dál zatím nevím. Do *Splav!u* moc lidí nepřijelo, pravda. Vypozařovali jsme, že místní publikum je poměrně konzervativní, ovšem pokud si něco jeden rok osahá a osvědčí se to, druhý rok je taková dílna nejnarvanější. Viz dílnu tvůrčího psaní.

Co se tu děje dnes?

(*přechází do ležérního tónu*) BarCamp, hele. Jako je to vostrý, to jsme ještě nezkoušeli, tohle. Některý říkají, že pruda, a radši odbíhají na zahradu dělat rozhovor. Nářez, tohleto. Zatímco ostatní tam zřídou pot a vymějšlej si otázky... Konference o češtině prostě. Když má někdo pocit, že ví něco o češtině a chce o tom mluvit, přihlásí se a ostatní mu pak dávají otázky. Moderuje to Josef.

Přednášející přitom nejsou spojeni úrovní, kterou v oboru dosáhli, ale zajímá je stejný obor a mají k němu co říct z jiného úhlu pohledu, než je zvykem.

To jste vymysleli vy?

Né. BarCamp je princip. Dneska jsem pochopil, že jeden z principů BarCampu, aby jím opravdu byl a mohlo se to nazývat BarCampem, je, že je to celý připojený na internet.

Bude ta Sobotka vtipná, když je to XMÍCHU?

Ne. NE. Sobotka bude letos smrtelně vážná, doufáme, že se nezasměje nikdo.

Proto je to škrtnutý...?

(*do rozhovoru vstupuje Lomo*) To, že je něco k smíchu, nutně neznamená, že to musí být veselé. Může to taky znamenat „na téma smích“.

Lukáš: Fascinující je, že každý rok držíš stejný formát narušovaného rozhovoru.

Lo: Zkrátka příspěvky k smíchu – to nemusí být jen „ha ha, k smíchu“.

Lu: Každý ať si to vyloží, jak chce, my se snažíme být vážní a seriózní jako už léta.

Bude nějaká smíchová dílna?

Lo: Nešpora jsme prošéfovali. Ten má smíchovou terapii – smích veselé vevery, líného hlemýždě...

Lu: (*dlouhý vyčerpáný vzdech*)

Lu: Nešpor přijede až o nešporách. Ho ho. Ho ho ho.

Lo: To nešporně.

Lu: A tak to budeme dělat celý týden... protože my se toho nebojíme! ✕

René Nekuda o tvůrčím psaní

Lektoři a dílny ✕ Z nezištně rozdávaných rad populárního lektora sobotecké dílny: tentokrát na téma, čeho se vyvarovat

Na jménech vašich postav záleží. Vyvarujte se prosím stejně znějícím jménům. (blogpost *Dalších 20 nejlepších tipů pro psaní beletrie*)

Vyvarujte se těžko zapamatovatelným jménům. Vyvarujte se jménům s těžkou výslovností. (blogpost *Jak pojmenovávat postavy*)

Vyvarujte se nablýskaným slovům. (*Příručka dobrého psaní*, str. 5)

Vyvarujte se otrápaným frázím typu „ke konci“, „na závěr“ apod. (ibid., str. 10)

Vyvaruj se neupravené formě textu. (ibid., str. 16)

Piš gramaticky správně. (ibid., o řádek níž) ✕

Přiznání ze Sobotky

Osm let jsem měl v knihovničce *Stříbrný vítr*, ani jednou jsem ho neotevřel. Pak jsem ho raději někomu daroval.

Vážení čtenáři, trápí vás něco, co se týká Šrámkovy Sobotky a stydělí jste se to komukoli přiznat? Nemáte rádi Milku? Líbil se vám Jan Smolka více s kněrem? Chytá vás v lukách alergie? Přišli jste o panenství se Šlupkou? Právě pro vás vzniká nová módní rubrika Přiznání ze Sobotky, ve které můžete ulevit svému srdci či svědomí. Svá přiznání můžete (anonymně) zaslat na redakční e-mail splav.redakce@gmail.com, případně je předejte libovolnému redaktorovi Splav!u. Hned vám bude lépe!

